

Recés sobre les Benaurances. 12/3/2022

INTRODUCCIÓ. La crida a la Santedat. *Gaudete et Exultate*. Síntesi d'algunes idees:

No és d'esperar aquí un tractat acadèmic o doctrinal sobre la santedat. L'objectiu d'aquest text és «fer ressonar un cop més la crida a la santedat, procurant encarnar-la en el context actual».

Capítol 1: LA CRIDA A LA SANTE DAT

Hi ha molts tipus de sants. A més dels sants oficialment reconeguts per l'Església, hi ha moltes més persones corrents que no figuren als llibres d'història i, tot i així, han estat decisives per a canviar el món. Inclouen molts cristians el martiri dels quals és un signe del nostre temps. «Cada sant és una missió; és un projecte del Pare per reflectir i encarnar, en un moment determinat de la història, un aspecte de l'Evangeli». La santedat és viure els misteris de la vida de Crist, «morir i ressuscitar constantment amb ell», i reproduir en la pròpia existència diferents aspectes de la vida terrenal de Jesús: la seva proximitat als últims, la seva pobresa i altres manifestacions del seu lliurament per amor. «Permet a l'Esperit Sant que forgi en tu aquest misteri personal que reflecteixi Jesucrist en el món d'avui», en la missió de construir el regne d'amor, justícia i pau universal. La santedat és tan diversa com la humanitat; el Senyor té en ment un camí particular per a cada creient, no solament per al clergat, els consagrats, o els que viuen una vida contemplativa. Tots estem cridats a la santedat, qualsevol que sigui el nostre paper, «vivint amb amor i oferint el propi testimoni», i en les ocupacions de cada dia, orientats cap a Déu. Entre les formes de donar testimoni hi ha els «estils femenins de santedat», de dones santes famoses i també de tantes dones «desconegudes o oblidades» que han transformat les seves comunitats. A més de grans desafiaments, la santedat creix a través de gestos petits: rebutjant les crítiques, escoltant amb paciència i amor, dient una paraula amable a una persona pobre. La santedat et manté fidel en el més profund de tu mateix, lliure de tota forma d'esclavitud, i donant fruit en el nostre món. La santedat no et fa menys humà, ja que és una trobada entre la teva debilitat i el poder de la gràcia de Déu. Però necessitem moments de soledat i de silenci davant Déu, per enfrontar-nos al nostre jo veritable i deixar entrar-hi Déu.

Capítol 2: DOS SUBTILS ENEMICS DE LA SANTE DAT

El gnosticisme i el pelagianisme, dues «falsificacions de la santedat» que van sorgir en els primers segles cristians, segueixen sent enganyoses. Aquestes heretgies proposen «un immanentisme antropocèntric disfressat de veritat catòlica» en exagerar la perfecció humana desconnectada de la gràcia. Els gnòstics no mesuren la perfecció de les persones pel seu grau de caritat, sinó per la quantitat de dades i coneixements que acumulen. En separar l'intel·lecte de la carn, redueixen els ensenyaments de Jesús a una lògica freda i dura que busca dominar-ho tot. Però en realitat, la doctrina «no és un sistema tancat, privat de dinàmiques capaces de generar interrogants, dubtes, qüestionaments». L'experiència cristiana no és un conjunt d'elucubracions mentals; la veritable saviesa cristiana no ha de desconnectar de la misericòrdia cap al proïsme. El mateix poder que els gnòstics atribuïen a la intel·ligència, els pelagians van començar a atribuir-lo a la voluntat humana, a l'esforç personal. Tot i que els pelagians moderns parlen de la gràcia de Déu amb discursos edulcorats, en el fons solen transmetre la idea que tot es pot amb la voluntat humana, com si ella fos una cosa pura, perfecta, omnipotent, a la qual s'hi afegeix la gràcia. Es pretén ignorar que en aquesta vida les fragilitats humanes no són sanades completament i definitivament per la gràcia. La gràcia, precisament perquè suposa la nostra naturalesa, no ens fa superhomes de cop, sinó que ens pren i transforma d'una forma progressiva. Si rebutgem aquesta manera històrica i progressiva, de fet podem arribar a negar i bloquejar la gràcia del Senyor. La seva amistat ens supera infinitament, no pot ser comprada per nosaltres amb les nostres obres i només pot ser un regal de la seva iniciativa d'amor. Solament a partir del do de Déu, lliurement acollit i humilment rebut, podem cooperar amb els nostres esforços per deixar-nos transformar més i més. Quan sobrevaloren la voluntat humana i les seves pròpies capacitats, alguns cristians poden tendir cap a una obsessió per la llei, la fascinació per mostrar conquestes socials i polítiques, l'ostentació en la cura de la litúrgia, de la doctrina i del prestigi de l'Església, la vanaglòria lligada a la gestió d'assumptes pràctics, l'embadaliment per les dinàmiques d'autoajuda i de realització autoreferencial. La vida de l'Església es converteix en una peça de museu o en una

possessió de pocs. Això priva l'Evangeli de la seva senzillesa captivadora i de la seva sal, i el redueix a un projecte que deixa poc espai a l'obra de la gràcia.

Capítol 3: A LA LLUM DEL MESTRE

A les Benaurances es dibuixa el rostre del Mestre, que nosaltres estem cridats a transparentar en la quotidianitat de les nostres vides. Aquí la paraula «feliç» o «benaurat», passa a ser sinònim de «sant», perquè expressa que la persona que és fidel a Déu i viu la seva Paraula aconseguix, en el lliurament de si mateix, la veritable felicitat. Només podem viure-les si l'Esperit Sant ens envaeix amb tota la seva potència i ens allibera de la debilitat de l'egoisme, de la comoditat, de l'orgull. El Papa Francesc descriu cadascuna de les Benaurances i la seva invitació, conclouent cada secció:

- Ser pobre en el cor, això és santedat.
- Reaccionar amb humil mansuetud, això és santedat.
- Saber plorar amb els altres, això és santedat.
- Buscar la justícia amb fam i set, això és santedat.
- Mirar i actuar amb misericòrdia, això és santedat.
- Mantenir el cor net de tot el que taca l'amor, això és santedat.
- Sembrar pau al nostre voltant, això és santedat.
- Acceptar cada dia el camí de l'Evangeli encara que ens porti problemes, això és santedat.

En el capítol 25 de l'evangeli de Mateu (vv. 31-46), Jesús torna a aturar-se en una d'aquestes benaurances, la que declara feliços els misericordiosos. «Si busquem aquesta santedat que agrada als ulls de Déu, en aquest text hi trobem precisament un protocol sobre el qual serem jutjats». Quan reconeixem Crist en el pobre i en el que pateix, se'ns revela el mateix cor de Crist, els seus sentiments i opcions més profundes. «El Senyor ens va deixar ben clar que la santedat no es pot entendre ni viure al marge d'aquestes exigències». Algunes ideologies enganyoses ens porten d'una banda a separar aquestes exigències de l'Evangeli de la seva relació personal amb el Senyor, convertint així el cristianisme en una espècie d'ONG, llevant-li aquesta mística lluminosa que tan bé van viure i van manifestar els sants. D'altra banda, hi ha aquells que viuen sospitant del compromís social dels altres, considerant-lo quelcom superficial, mundà, secularista, immanentista, comunista, populista. O el relativitzen com si hi hagués altres coses més importants o com si només interessés una determinada ètica o una raó que ells defensen. La defensa de l'innocent que no ha nascut, per exemple, ha de ser clara, ferma i apassionada, perquè allà hi ha en joc la dignitat de la vida humana, sempre sagrada, i ho exigeix l'amor a cada persona més enllà del seu desenvolupament. Però «igualmente sagrada» és la vida dels pobres que ja han nascut, que es debaten en la misèria, l'abandó, la postergació, el tràfic de persones, l'eutanàsia encoberta en els malalts i ancians privats d'atenció, les noves formes d'esclavitud. Tampoc la situació dels migrants no ha de considerar-se un tema secundari al costat dels temes «seriosos» de la bioètica. Per a un cristià «només és possible l'actitud de posar-se en les sabates d'aquest germà que arrisca la seva vida per donar un futur als seus fills».

Capítol 4: SIGNES DE SANTEDAT EN EL MÓN D'AVUI

El Papa es refereix després a «alguns aspectes de la crida a la santedat que espero siguin especialment significatius», en forma de «cinc grans expressions d'amor a Déu i al proïsme que considero particularment importants a la llum d'alguns perills i limitacions presents en la cultura actual».

Perseverança, paciència i mansuetud.

Això descriu la fortalesa interior, basada en Déu, que fa possible donar un testimoni de constància a fer el bé. Hem de reconèixer i combatre les nostres inclinacions agressives i egoïstes. Els cristians «poden formar part de xarxes de violència verbal a través d'internet i dels diversos fòrums o espais d'intercanvi digital». Els límits poden sobrepassar-se fins i tot en mitjans de comunicació catòlics, i la difamació i la calúmia poden convertir-se en llocs comuns. «Crida l'atenció que de vegades, prenent defensar altres manaments, es passa per alt completament el vuitè: "No aixecar fals testimoni ni mentir", i es destrossa la imatge de l'altre sense pietat». No ens fa bé mirar des de dalt, col·locar-nos en el lloc de jutges sense pietat, considerar els altres com

indignes i pretendre donar lliçons permanentment. Aquesta és una subtil forma de violència. Anar pel camí cap a la santedat significa suportar «humiliacions diàries», per exemple «aquells que callen per salvar la seva família, o eviten parlar bé d'ells mateixos i prefereixen exaltar els altres en lloc de gloriar-se, trien les tasques menys brillants, i fins i tot de vegades prefereixen suportar alguna cosa injusta per tal d'oferir-la al Senyor». Aquesta actitud «suposa un cor pacificat per Crist, alliberat d'aquesta agressivitat que brolla d'un jo massa gran».

Alegria i sentit de l'humor

El sant és capaç de viure amb alegria i sentit de l'humor. Irradia els altres amb un esperit positiu i esperançat, fins i tot en temps difícils. El mal humor no és signe de santedat. La tristesa pot ser un senyal d'ingratitude pels dons rebuts de Déu. L'alegria consumista i individualista tan present en algunes experiències culturals d'avui no brinda una alegria veritable; el consumisme només empatxa el cor.

Audàcia i fervor

La santedat és "parresia": és audàcia, és empena evangelitzadora que deixa una marca en aquest món. «L'audàcia i el coratge apostòlic són constitutius de la missió». Si ens atrevim a anar cap a les perifèries, hi trobarem Jesús, allà, en els cors dels nostres germans, en la seva carn ferida, en la seva vida oprimida, en la seva ànima enfosquida. L'Església no necessita tants buròcrates i funcionaris, sinó missioners apassionats, devorats per l'entusiasme de comunicar la veritable vida. Els sants ens sorprenen, ens desinstal·len, perquè les seves vides ens conviden a sortir de la mediocritat tranquil·la i anestesiant. L'Esperit Sant ens fa contemplar la història en la clau de Jesús ressuscitat. D'aquesta manera l'Església, en lloc d'estancar-se, podrà seguir endavant acollint les sorpreses del Senyor.

En comunitat

La santificació és un camí en el qual vivim i treballem en comunitat amb altres. Compartir la Paraula i celebrar junts l'Eucaristia ens fa més germans i ens va convertint en comunitat santa i missionera. Això dona lloc també a veritables experiències místiques viscudes en comunitat. Però aquestes experiències són menys freqüents i menys importants que les coses petites de cada dia. Jesús convidava els seus deixebles a prestar atenció als petits detalls: el vi que s'acaba en una festa, una ovella que faltava, les dues monedes d'una vídua. A vegades enmig d'aquests petits detalls se'ns regalen experiències consoladores de Déu.

En pregària constant

L'oració confiada, qualsevol que sigui la seva durada, és la resposta d'un cor obert a la trobada amb Déu cara a cara, on pot escoltar-se la veu suau del Senyor. En aquest silenci és possible discernir, a la llum de l'Esperit, els camins de santedat que el Senyor ens proposa. Per a tot deixeble és indispensable estar amb el Mestre, escoltar-lo, aprendre d'ell sempre. Déu ha volgut entrar en la història, i així també la nostra pregària està teixida de records. Mira la teva història quan preguis i hi trobaràs molta misericòrdia. L'oració de súplica és expressió del cor que confia en Déu, que sap que sol no pot. L'oració de petició tantes vegades ens asserena el cor i ens ajuda a seguir lluitant amb esperança. L'oració d'intercessió té un valor particular, perquè és un acte de confiança en Déu i al mateix temps una expressió d'amor al proïsme. En l'Eucaristia, la Paraula aconsegueix la seva màxima eficàcia, perquè és presència real del qui és la Paraula viva.

Capítol 5: COMBAT, VIGILÀNCIA I DISCERNIMENT

El diable és present des de les primeres pàgines de les Escripures. No pensem que és un mite, una representació, un símbol, una figura o una idea. No baixem la guàrdia per acabar més exposats. El nostre camí cap a la santedat és un combat constant per al qual tenim les armes poderoses que el Senyor ens dona: la fe que s'expressa en la pregària, la meditació de la Paraula de Déu, la celebració de la Missa, l'adoració eucarística, la reconciliació sacramental, les obres de caritat, etc. El camí cap a la santedat és una font de pau i d'alegria, que ens dona l'Esperit. ¿Com saber si alguna cosa ve de l'Esperit Sant o si el seu origen està en l'esperit del món o en l'esperit del diable? L'única manera és a través del discerniment, que no és el mateix que la intel·ligència i el sentit comú, és també un do que cal demanar. Avui dia, el do del discerniment s'ha tornat particularment necessari perquè la vida actual ofereix enormes distraccions, i el món les presenta com

si fossin totes vàlides i bones. El discerniment és una gràcia. No pertany només als més intel·ligents o als millor educats. No requereix habilitats especials, sinó una disposició a escoltar: el Senyor, els altres, la realitat mateixa que sempre ens desafia de maneres noves. Només qui està disposat a escoltar té la llibertat per a renunciar al seu propi punt de vista parcial o insuficient, als seus costums, als seus esquemes. Hem de discernir els plans de Déu, per no oblidar la seva invitació a créixer. Per aquesta raó, demanaré a tots els cristians que examinin diàriament la seva consciència en un diàleg sincer amb Déu. Necessitem el silenci de l'oració prolongada per percebre millor el llenguatge de Déu, per interpretar el significat real de les inspiracions que creiem haver rebut, per calmar la nostra ansietat i veure el conjunt de la nostra existència renovada a la llum de Déu. Aquesta actitud de discerniment implica l'obediència a l'Evangeli com a últim criteri, però també al Magisteri que el custodia, intentant trobar en el tresor de l'Església el que sigui més fecund per a "l'avui" de la salvació; ja que la rigidesa no té lloc davant l'etern "avui" del Senyor ressuscitat. Déu ho demana tot de nosaltres, i també ens ho dona tot. No vol entrar en les nostres vides per disminuir-les sinó per dur-les a plenitud. Demanem que l'Esperit Sant infongui en nosaltres un intens anhel de ser sants per a la major glòria de Déu i animem-nos els uns als altres en aquest intent. Així compartirem una felicitat que el món no ens podrà prendre.

SENTIT DE LES BENAURANCES

Radiografia de la vida de Crist

Descripció de la plenitud de la vida cristiana

Perfecció de la vida moral

No estem fets per complir només els manaments, sinó de viure les benaurances.

Text bonic, però sovint poc o molt poc operatiu.

Qui de nosaltres ha fet alguna vegada l'examen de consciència a la llum de les benaurances? Quasi ningú.

Cal fer-les operatives. Aquesta serà la finalitat d'aquesta sessió.

LES BENAURANCES EN EL CEC. III PART, LA VIDA EN CRIST. C. 1, ART. 2

1716. Les benaurances són al cor de la predicació de Jesús. El seu anunci continua les promeses fetes al poble elegit des d'Abraham, les completa i les ordena no pas a la pura fruïció d'una terra, sinó a la possessió del Regne del cel:

[nota: canvi de perspectiva: el cel

Les benaurances només s'entenen quan hom s'adona que és el cel (aprofundir punt següent)]

- Benaurats els pobres en l'esperit, perquè d'ells és el Regne del cel.
- Benaurats els humils, perquè posseiran la terra.
- Benaurats els qui ploren, perquè seran consolats.
- Benaurats els qui tenen fam i set de ser justos, perquè seran saciats.
- Benaurats els compassius, perquè seran compadits.
- Benaurats els nets de cor, perquè veuran Déu.
- Benaurats els pacificadors, perquè seran anomenats fills de Déu.
- Benaurats els perseguits per causa de la justícia, perquè d'ells és el Regne del cel.
- Benaurats vosaltres quan us insultaran i perseguiran i diran falsament tota mena de mal contra vosaltres, per causa meva; alegreu-vos i celebren-ho, perquè la vostra recompensa és gran en el cel (Mt 5,3-12).

Per què són tan importants: cinc punts

1717. (1) Les benaurances dibuixen el rostre de Jesucrist i descriuen la seva caritat;

(2) expressen la vocació dels fidels associats a la glòria de la passió i de la Resurrecció; (3) il·luminen les accions i les actituds característiques de la vida cristiana;

(4) són les promeses paradoxals que sostenen l'esperança enmig de les tribulacions; (5) anuncien les benediccions i les recompenses ja obscurament anticipades als deixebles; han estat inaugurades en la vida de la Verge Maria i de tots els sants.

1. GS 16.

1718. Les benaurances responen al desig natural de felicitat. Aquest desig és d'origen diví. Déu l'ha posat al cor de l'home per atreure'l vers ell, l'únic que pot satisfer-lo:

Tots volem viure feliços, i entre els homes no hi ha ningú que no doni el seu consentiment a aquesta proposició, fins i tot abans d'acabar-la de dir¹. Com us cerco, doncs, Senyor? Perquè quan us cerco a vós, Déu meu, cerco la vida benaurada. Que us cerqui jo, perquè visqui la meva ànima! Que el meu cos viu de la meva ànima i la meva ànima viu de vós².

Només Déu pot sadollar³

[nota: Què és el cel? Una qüestió d'amor. La felicitat s'hi juga en l'amor compartit. El Cel és Ell mateix. L'abraçada divina que mostra el seu amor. Primer manament, Pare Nostre, El cel, la vocació a la santedat i les benaurances: tot expressa el mateix: la felicitat serà plena en la comunió definitiva amb Déu. Per això ens mana que l'estimem tant i per això ens mostra el camí per viure aquest amor.

Les benaurances són una concreció de l'amor delicat!

La benaurança no és pròpiament pel contingut de la primera part, sinó de la segona, per la promesa inscrita: perquè d'ells ...

El contingut de la segona part dona raó de ser de la primera: el veritable sentit del món només es pot comprendre a la llum de l'eternitat]

1719. Les benaurances descobreixen la finalitat de l'existència humana, el fi últim dels actes humans: Déu ens crida a la seva pròpia benaurança. Aquesta vocació s'adreça a cadascú personalment, però també al conjunt de l'Església, el nou poble dels qui han aollit la promesa i en viuen amb la fe.

1723. La benaurança promesa ens posa davant de les opcions morals decisives. Ens invita a purificar el nostre cor dels seus mals instints i a cercar l'amor de Déu per damunt de tot. Ens ensenya que la felicitat veritable no resideix ni en la riquesa o el benestar, ni en la glòria humana o el poder, ni en cap obra humana, per útil que sigui, com les ciències, les tècniques i les arts, ni en cap criatura, sinó només en Déu, font de tot bé i de tot amor:

CONTINGUT DE LES BENAURANCES (MT 5, 5SS – 8 BENAURANCES; LC 6, 20SS – 4 BENAURANCES)

BENAURATS ELS POBRES EN L'ESPERIT, PERQUÈ D'ELLS ÉS EL REGNE DEL CEL.

Inversió de tots els valors. Cop d'estat. Nova moneda. L'únic que té valor d'eternitat és l'amor a Déu i als altres, posseir Déu. Regne real i etern, però que no es veu, en contra d'un món que és veu però no és el veritablement real, sinó aparent. Només el món que mana Déu és el real.

La pobresa ara és la veritable riquesa, la que no es pot robar, la que no s'arna, és el tresor amagat, la perla preciosa: Déu mateix.

Mt emfatitza la pobresa espiritual, Lc la material i és més directe.

Jesús no canonitza els pobres ni demonitza els rics

No és una invitació a fer-nos pobres, sinó rics!!!, rics de l'única moneda que paga la pena, rics de Déu, els anawin de l'AT.

A més, ser pobre així, hom ja posseeix el Regne ARA. D'ells ÉS el Regne de Déu. Qui no vol ser pobre així? la pobresa d'esperit és la clau de la vida espiritual, de tot camí de santedat i de tota fecunditat.

Aquesta benaurança és la font de totes les altres.

En què consisteix aquesta pobresa espiritual? Si em demanessin que la resumís en una frase, diria que és essencialment una forma de llibertat, la llibertat de rebre-ho tot gratuïtament i donar-ho tot gratuïtament

Aquesta lògica consisteix, per una banda, a rebre-ho tot gratuïtament de l'amor i la misericòrdia de Déu, de rebre no segons els nostres mèrits o segons un «dret» qualsevol que poguéssim reivindicar, sinó segons la riquesa de la seva generositat i de la seva bondat. Comprendre que els dons de Déu no són per conquerir-los, sinó per acollir-los, cosa ben diferent. D'altra banda, consisteix a donar tot allò que hem rebut, a compartir-ho amb la mateixa generositat i gratuïtat de les que ens hem beneficiat per part de Déu.

La pobresa de cor és al cap i a la fi la llibertat de rebre-ho tot gratuïtament, sense que el nostre «ego», les seves pretensions i reivindicacions, ja s'interposin. Suposa una mort a si mateix, un despreniment radical, però que condueix a una transparència perfecta a l'acció de Déu, a l'alegria de rebre i donar lliurement.

Pobresa davant Déu:

Pobresa davant un mateix

Pobresa davant els altres

Pobresa davant les coses

BENAURATS ELS HUMILS, PERQUÈ POSSEIRAN LA TERRA.

En castellà, "los mansos", en francès, els doux (dolços), en anglès, els gentle, els gentils i cortès. És a dir, la paraula grega (praeis) té a veure amb la humilitat i la paciència.

Jesús és l'humil per excel·lència. Apreneu de mi. Ser humil significa fer-se petit per aixecar els altres. Himne a la Caritat. El contrari, la supèrbia, que té varies dimensions, la vanitat, l'amor propi i l'orgull. La humilitat ens fa saber-nos en deute, transparent, afables, sincers, pacients, ...

Som fiscals, jutges, tribunals, i executors de la condemna.

Jesús fes el nostre cor segons el teu cor.

BENAURATS ELS QUI PLOREN, PERQUÈ SERAN CONSOLATS.

Relació entre plaer i dolor. Històricament, primer plaer i després dolor. El plaer desordenat porta al dolor (menjar en excés, i qualsevol addicció). Mireu el pecat original: era bo de menjar! I com a conseqüència, la mort, la pèrdua del paradís.

Crist trenca amb aquesta cadena i fa del dolor camí de l'amor, i de la felicitat. En ressuscitar inaugura un plaer que no comporta el dolor, sinó que n'és el fruit. Ara, el plaer, la felicitat té l'última paraula, que, a més, dura eternament.

Plors que duen al goig:

1. *Penediment*: Pere penedit.

2. *Compassió*: plorar amb qui plora Jesús amb la viuda de Naim i Llätzer. Plorar en veure Jesús plorar (pecats dels homes d'Església; revelacions del Sagrat Cor a sta. Margarita Maria d'Alacoque; també en veure el rebuig de Crist per part de tants homes i dones), i Jesús plora en veure tot el que ens perdem.

3. *Enyorança*, com els exiliats, que anhelan la pàtria.

4. *D'alegria*, com en un casament. Són les llàgrimes més boniques. Do de llàgrimes. En adonar-nos com ens estima el Senyor: Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.

BENAUATS ELS QUI TENEN FAM I SET DE SER JUSTOS, PERQUÈ SERAN SACIATS.

Lluc, només els que tenen Fam. Són els pobres de la primera benaurança, considerats en l'aspecte més dramàtic de la seva situació.

Paràbola Epuló i Llätzer. Afany de riqueses, Vanitat, i orgull: ja no veu l'altre, ni m'importa. Això passa a escala mundial. Cfr. *Laudato Si*. El gran problema, la indiferència! Missatge Papa Francesc 2015, tolerància zero a la indiferència. Cal trencar la indiferència. Illes de misericòrdia enmig d'aquest mar d'indiferència.

L'avarícia és l'arrel de tots els mals. Allà on és el teu tresor hi serà el teu cor. Que difícil és que un ric entri en el Regne del Cel. La condemna de Jesús als rics no és per ser rics, sinó perquè, per culpa de la riquesa, no en fan bon ús, i no miren els pobres. Destí universal dels béns.

Remei: fer-se amic dels pobres. Enriquir els altres amb la pròpia pobresa. En donar m'empobreixo i faig ric l'altre (també de temps): administrador infidel.

Magnificat. Revolució del món.

Segona interpretació (de Mateu): Fam de justícia. Té una doble dimensió: a) prendre consciència de la pròpia necessitat de justícia i alhora de la incapacitat per a procurar-nos-la només amb les pròpies obres, i per tant, esperar-la humilment de Déu. B) No és la que Déu posa o dona als homes, sinó la que reclama dels homes, és a dir, les obres de justícia. I la justícia plena reclama que l'altre, per la seva dignitat, allò que se li deu, és estimar-lo, i sobretot, estimar Déu. Opció preferencial pels pobres. Vivència de la Doctrina social de l'Església.

Profund lligam entre Eucaristia, caritat i pobres.

Recordar que Justícia, en el sentit bíblic, es refereix a la santedat. Desig de ser sants!

BENAUATS ELS COMPASSIUS (MISERICORDIOSOS), PERQUÈ SERAN COMPADITS (ASSOLIRAN LA MISERICÒRDIA).

La misericòrdia és l'amor entre desiguals, de qui s'abaixa, es fa humil, per posar-se al nivell de l'altre i junts, apujar-lo fins al nivell del primer. Tot l'amor de Déu per la humanitat és de misericòrdia.

Hi ha la misericòrdia del cor i la misericòrdia de les mans. El primer indica aquesta preocupació per l'altre i es concreta en les obres de misericòrdia espirituals, de la qual en sobresurt el perdó. Les de les mans, són les obres de misericòrdia corporals, vestir a qui va nu, donar a beure a l'assedegat, donar menjar al famolenc,...

Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare del Cel. Misericòrdia vull i no sacrificis.

Butlla any misericòrdia (*Misericordia vultus*), citant a sant Tomàs: és propi de Déu la misericòrdia, i especialment en això es manifesta la seva omnipotència.

Hi ha un lligam entre la misericòrdia que oferim i la que Déu ens ofereix. No és que Ell condicioni la seva a la nostra, o que la seva fos efecte de la nostra, sinó que en ser misericordiosos, ens disposem a rebre i a acollir la seva misericòrdia.

BENAUATS ELS NETS DE COR, PERQUÈ VEURAN DÉU.

No es tracta d'una virtut, sinó d'una qualitat que ha d'acompanyar totes les virtuts. Puresa de cor = rectitud d'intenció, és a dir, si fem el que fem perquè ens vegi Déu o perquè ens veuen els homes.

El contrari és la *hipocresia*. La hipocresia és una falta de fe –m'importa menys el que pensi Déu que el que pensen els altres– i una falta d'amor als altres –perquè vull admiradors i no gent a la que servir. Dures crítiques de Jesús a la hipocresia. Només és impur el que surt del cor de l'home (Mc 7, 14-21).

En sentit secundaria, aquesta benaurança també es refereix a la puresa i a la castedat.

tres dimensions de la puresa de cor:

1. **Moral:** rectitud d'intenció i de cor. Es tracta de la senzillesa, la franquesa, la sinceritat de vida, que s'oposa a la hipocresia.
2. **Mística:** visió de Déu. La benaurança és en funció de la contemplació de Déu. En tenir el cor pur, reflectirà la imatge de Déu i podrem veure Déu en el ser humà.
3. **Ascètica:** lluita contra les passions de la carn. (predominant a partir del XIX), domini del caràcter, que ens capacita, amb la castedat, custòdia de l'amor veritable, a estimar de debò, i com en l'estimar s'hi juga la felicitat, per això aquesta vinculació.

BENAUATS ELS PACIFICADORS, PERQUÈ SERAN ANOMENATS FILLS DE DÉU.

La pau com a DO i com a TASCA. GS: obra de la justícia, obra de la caritat, obra de Crist.

No són els Pacífics, ni els pacifistes, sinó els pacificadors.

Com s'ha d'assolir la pau? Reconciliant els que estan en discòrdia. Ser agents de pau. Cercant la justícia i l'amor, i implorant el do de Déu.

Com a do: cal ser bons canals: feu de mi un instrument de la teva pau (St. Francesc)

St. Tomas diu que hi ha tres tipus d'ordre, i per això hi ha tres tipus de pau, essent la pau la "tranquil·litat ordinis". La Pau Interior amb un mateix, la pau amb Déu —sometent-se a les disposicions divines— i la pau amb els altres.

En la Bíblia, Shalom significa pau, benestar, repòs, seguretat, èxit, glòria, i fins i tot, la totalitat dels béns messiànics.

Com a tasca: no es tracta de com s'ha de ser sinó de què s'ha de fer: treballar per la pau.

Cal romandre unit a Crist, la pau mateixa. Nada te turbe (sta. Teresa). La pau neix d'un cor nou.

La pau és fruit del desenvolupament de la pau: Pau VI: el desenvolupament és el nou nom de la Pau. El diàleg, dirà més endavant, és el nou nom de la Pau.

Treballar per la justícia i viure la caritat, fins l'amor a l'enemic. Obres de misericòrdia, especialment el perdó, demanar-lo i acollir-lo, camí pel qual el mal s'aniquila.

BENAUATS ELS PERSEGUITS PER CAUSA DE LA JUSTÍCIA, PERQUÈ D'ELLS ÉS EL REGNE DEL CEL.

BENAUATS VOSALTRES QUAN US INSULTARAN I PERSEGUIRAN I DIRAN FALSAMENT TOTA MENA DE MAL CONTRA VOSALTRES, PER CAUSA MEVA; ALEGREU-VOS I CELEBREU-HO, PERQUÈ LA VOSTRA RECOMPENSA ÉS GRAN EN EL CEL (MT 5,3-12).

Tracto aquestes dues juntes, perquè expressen la mateixa realitat. Només s'entén a la llum de l'amor. L'amor cerca un doble objecte, l'altre i el bé de l'altre. Quan l'altre és Jesús mateix, acompanyar-lo camí de la Creu, i poder ajudar-lo a portar la Creu és motiu d'alegria i no de resignació, perquè l'amor compartit és la raó de la nostra felicitat, aquí i al cel. I com el Cel és conseqüència de l'amor que li hem professat a la terra, aleshores, patir per Ell resulta ser motiu de goig i no d'amargura. No hi ha amor més gran que el que dona la vida pels seus amics. El patiment esdevé l'aval del grau de lliurament, d'entrega, d'amor a l'altre.

ALTRES BENAURANCES DE L'ESCRITURA

4.1. En complir els manaments, la justícia, obeir-lo i adorar-lo (Allò que hem de fer nosaltres)

- Dt 5,16 »Honra el pare i la mare, com t'ha manat el Senyor, el teu Déu. Així tindràs llarga vida i seràs feliç en el país que et dona el Senyor, el teu Déu.
- Dt 6,3 Escolta, Israel, i mira de posar-los en pràctica; així seràs un poble feliç i molt nombrós en un país que regalima llet i mel, tal com el Senyor, Déu dels teus pares, et va prometre.

- Dt 6,18 Fes allò que agrada i plau al Senyor. Així seràs feliç i entraràs a prendre possessió del país fèrtil que el Senyor va prometre als teus pares.
- Dt 4,40 Observa els seus decrets i els seus manaments que avui et dono, perquè tu i els teus descendents sigueu feliços, i tingueu llarga vida en el país que el Senyor, el vostre Déu, us dona per sempre.
- Dt 5,33 Seguiu el camí que us ha assenyalat el Senyor, el vostre Déu: així sereu feliços i tindreu llarga vida en el país que ara posseireu.
- Dt 6,24 El Senyor, doncs, ens ha manat de complir tots aquests decrets i de venerar-lo a ell, el nostre Déu; així serem feliços per sempre i ell ens conservarà la vida, com ha fet fins avui.
- Dt 12,25 Si ho fas així, sereu feliços tu i els teus descendents, perquè hauràs fet allò que plau al Senyor.
- Dt 12,28 »Observa fidelment tot el que et mando, fes allò que agrada i plau al Senyor, el teu Déu. Així sereu feliços tu i els teus descendents per sempre més.
- Pr 8,32 »Escolteu-me, doncs, fills: feliços els qui segueixen els meus camins!
- Pr 29,18 Sense visions profètiques, el poble decandeix, però el qui guarda la Llei és feliç.
- Coh 8,12 En efecte, un pecador pot cometre el mal cent vegades i, en canvi, viure molts anys. Bé ho sé prou, allò de «Els qui reverencien Déu seran feliços, perquè el respecten,
- Is 3,10 Recordeu-ho: el just serà feliç, se saciarà del fruit de les seves obres.
- Jn 13,17 Ara que heu entès tot això, feliços de vosaltres si ho poseu en pràctica!
- Sl 119,1 Feliços els homes de conducta irreprovable, que segueixen la Llei del Senyor.
- Sl 119,2 Feliços els homes que guarden el seu pacte i cerquen el Senyor amb tot el cor,
- Ap 22,7 «Vinc de seguida.» Feliços els qui fan cas de les paraules de la profecia que hi ha en aquest llibre!

Al contrari, hom és impossible que sigui feliç

- Sir 12,3 No serà mai feliç el qui s'obstina en el mal i el qui es nega a fer almoïna.

4.2. En la possessió de la saviesa

- 1Re 10,8 Felices les teves dones, feliços els teus cortesans, que poden estar sempre al teu davant i escoltar la teva saviesa!

4.3. En la possessió de Déu com a Déu

- MI 3,12 Tots els pobles us tindran per feliços, perquè sereu un país envejable. Us ho dic jo, el Senyor de l'univers.
- Sl 16,2 Dic al Senyor: «Ets el meu Déu! Ningú com tu no em fa feliç.»

4.4. la benaurança, la felicitat és un do de Déu

- Sl 4,7 Molts exclamen: «Qui ens farà feliços?» Senyor, que sigui el nostre estendard la llum de la teva miradal
- Ap 22,14 »Feliços els qui renten els seus vestits per poder tenir accés a l'arbre de la vida i poder entrar a la ciutat per les seves portes!

4.5. En acollir la misericòrdia de Déu i saber-se i sentir-se estimat per Ell, malgrat totes les dificultats; en sentir-se i saber-se perdonat

- Ha 3,18 Però jo celebraré el Senyor, feliç de veure que Déu em salva.
- Tb 13,12 i tots els captius feliços pel goig que rebran del Senyor; que dintre teu ell aculli amb amor els afligits per tots els segles dels segles.
- 1Pe 3,14 Més encara, si heu de sofrir pel fet de ser justos, feliços de vosaltres! No heu de témer l'altra gent ni heu de tremolar davant d'ells.
- 1Pe 4,14 I si ara rebeu insults perquè porteu el nom de Crist, feliços de vosaltres! L'Esperit de la glòria, que és l'Esperit de Déu, reposa damunt vostre.
- Rm 4,7 Feliços els qui han vist perdonades les seves faltes i coberts per un vel els seus pecats!

4.6. En veure'l, en llegir i escoltar la Paraula de Déu, posant-la en pràctica

- Ap 1,3 Feliç el qui llegeix les paraules d'aquesta profecia i feliços els qui l'escolten i fan cas de tot el que hi ha escrit, perquè el temps s'acosta.
- Mt 13,16 »Feliços, en canvi, els vostres ulls, perquè hi veuen, i les vostres orelles, perquè hi senten!
- Lc 10,23 Després es va girar cap als deixebles i, a part, els digué: —Feliços els ulls que veuen el que vosaltres veieu!

4.7. Els que tenen en Déu la seva esperança (hi ha un profund lligam entre l'esperança i la felicitat: l'esperança és el motor de l'amor. Sense esperança no hi ha iniciativa amorosa, hom tira la tovallola, no lluita, és desespera, té por, ... Si la felicitat s'hi juga en l'amor correspost, i l'amor necessita de l'esperança com a motor, posar en Déu el fonament de la nostra esperança és garantia de felicitat. Sant Agustí: no hi ha pitjor vida que una vida sense esperança; sí, encara es pitjor una esperança sense fonament)

- Is 30,18 Però el Senyor espera, perquè vol compadir-se de vosaltres; s'alçarà i es mostrarà misericordiós, ja que ell és el Déu just. Feliços els qui esperen en ell.

4.8. Els qui en Déu es refugien i el cerquen

- Sl 2,12 no fos cas que s'irrités i acabéssiu malament si de sobte s'inflamava el seu enuig. Feliços els qui en ell es refugien.
- Sl 34,9 Tasteu i veureu que n'és, de bo, el Senyor; feliç l'home que s'hi refugia.
- 2Cr 15,15 Tot Judà se sentia feliç del jurament que havien fet de tot cor. Plens de bona voluntat, havien cercat el Senyor, i ell s'havia deixat trobar. El Senyor els va concedir el repòs de tots els veïns que els envoltaven. Final del formulario

4.9. Els qui creuen i confien en Ell i ni s'escandalitzen d'Ell ni el rebutgen

- Jn 20,29 Jesús li diu: —Perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist!
- Sl 84,13 Senyor de l'univers, feliç l'home que posa en tu la confiança.
- Sl 119,162 La teva promesa em fa tan feliç com a un home que troba un gran tresor.
- Pr 16,20 Qui aprèn la lliçó prosperarà, serà feliç qui confia en el Senyor.
- Mt 11,6 I feliç aquell qui no em rebutjarà!
- Lc 7,23 I feliç aquell qui no em rebutjarà! (no s'escandalitzarà de mi).

APÉNDIX

EXAMEN DE CONSCIENCIA A LA LLUM DE LES BENAURANCES (RANIERO CANTALAMESSA)

El mejor modo de tomar en serio las Bienaventuranzas evangélicas es servirnos de ellas como de un espejo para un examen de conciencia verdaderamente "evangélico". Toda la Escritura, dice Santiago, es como un espejo en el que el creyente debe mirarse con calma, sin prisa, para conocer verdaderamente "como es" (cf. St 1 23-25), pero la página de las bienaventuranzas lo es de manera única.

Bienaventurados los pobres de espíritu, porque de ellos es el Reino de los Cielos.

¿Soy pobre de espíritu, pobre dentro, abandonado en todo Dios? ¿Soy libre y estoy desapegado de los bienes terrenos? ¿Qué representa el dinero para mí? ¿Trato de seguir un estilo de vida sobrio y simple, como conviene a quien quiere testimoniar el evangelio? ¿Tomo en serio el problema de la espantosa pobreza no elegida sino impuesta a tantos millones de hermanos míos?

Bienaventurados los que lloran, porque ellos serán consolados.

¿Considero la aflicción como una desgracia y un castigo, tal como lo hace la gente del mundo, o como una oportunidad de parecerme a Cristo? ¿Cuáles son los motivos de mis tristezas?: ¿los mismos de Dios o los del mundo? ¿Trato de consolar a los demás o sólo ser consolado yo? ¿Sé guardar como un secreto entre Dios y yo por alguna contrariedad, sin hablar de ello a diestro y siniestro?

Bienaventurados los mansos, porque ellos poseerán en herencia la tierra.

¿Soy humilde? Hay una violencia de las acciones, pero también hay una violencia de las palabras y de los pensamientos. ¿Domino la ira fuera y dentro de mí? ¿Soy amable y afable con quien está cerca de mí?

Bienaventurados los que tienen hambre y sed de justicia, porque ellos serán saciados.

¿Tengo hambre y sed de santidad? ¿Tiendo a la santidad o desde hace tiempo me he resignado a la mediocridad y a la tibieza? El hambre material de millones de personas, ¿pone en crisis mi búsqueda continua de comodidad, mi estilo de vida burgués? ¿Me doy cuenta de en qué medida yo y el mundo en que vivo nos encontramos en la situación del rico epulón?

Bienaventurados los misericordiosos, porque ellos alcanzarán misericordia.

¿Soy misericordioso? Ante la equivocación de un hermano, de un colaborador, ¿reacciono con el juicio o con la misericordia? Jesús sentía compasión por las multitudes: ¿y yo? ¿He sido también yo alguna vez el siervo perdonado que no sabe perdonar? ¿Cuántas veces he pedido y recibido a la ligera la misericordia de Dios por mis pecados, sin darme cuenta de a qué precio me la ha procurado Cristo?

Bienaventurados los limpios de corazón porque ellos verán a Dios.

¿Soy puro de corazón? ¿Puro en las intenciones? ¿Digo sí y no como Jesús? Hay una pureza del corazón, una pureza de los labios, una pureza de los ojos, una pureza del cuerpo... ¿Trato de cultivar todas estas purezas tan necesarias especialmente para las almas consagradas? Lo opuesto más directamente a la pureza de corazón es la hipocresía. ¿A quién me esfuerzo por agradar en mis acciones: a Dios o a los hombres?

Bienaventurados los que trabajan por la paz, porque ellos serán llamados hijos de Dios.

¿Soy agente de paz? ¿Pongo paz entre las partes? ¿Cómo me comporto en los conflictos de opiniones, de intereses? ¿Me esfuerzo por referir siempre y sólo el bien, las palabras positivas, dejando caer el mal al vacío, los chismes, lo que puede sembrar discordia? ¿Está la paz de Dios en mi corazón, y si no, por qué?

Bienaventurados los perseguidos por causa de la justicia, porque de ellos es el Reino de los cielos.

¿Estoy dispuesto a sufrir algo en silencio por el Evangelio? ¿Cómo reacciono ante alguna ofensa o desaire que recibo? ¿Participo íntimamente en los sufrimientos de tantos hermanos que sufren verdaderamente por la fe, o por la justicia social y la libertad?